

ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථනාමාවලියේ
ආවරණය පුළුල් කිරීම

Special Committee on Improving the bibliographic coverage of Sri Lanka
National Bibliography

Conveners:

Ms. Chandima Wadasinghe

e-mail lcnwadasinghe@gmail.com

Ms. Dushyanthi Daniel

e-mail cdani@loc.gov

Project Coordinator:

Mr. Uditha Alahakoon

ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථනාමාවලිය සම්පාදන ප්‍රතිපත්තිය අනුව එයට ඇතුළත් කිරීම සඳහා ප්‍රකාශන තෝරා ගනු ලබන්නේ පහත ආකාරයටය.

1. ශ්‍රී ලංකාව තුළ ප්‍රකාශයට පත් වන ප්‍රකාශන
2. ශ්‍රී ලංකාව පිළිබඳ ඕනෑම රටක පළවන ප්‍රකාශන
3. ඕනෑම රටක ජීවත් වන ශ්‍රී ලාංකිකයන් විසින් රචිත ප්‍රකාශන

මෙම ප්‍රකාශන පිළිබඳ තොරතුරු ලබා ගැනීමට ක්‍රමවේද කිහිපයක් භාවිත කරයි.

1. තීනිමය තැන්පතු
2. ISBN පිටපත්
3. මිලදී ගැනීම්
4. ප්‍රකාශන ව්‍යාපෘති මගින් ලැබෙන ප්‍රකාශන

ආචරණයේ ගැටලු

ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථනාමාවලියට අවශ්‍ය තොරතුරු ලබා ගන්නා ප්‍රධානතම මූලාශ්‍රය වන්නේ නීතිමය තැන්පතු නීතියයි. මේ අනුව මුද්‍රණය කරනු ලබන කෘතිවල පිටපත් ජාතික ලේඛනාගාරයට එවීම මුද්‍රණකරුවන්ගේ කාර්යයයි. එහෙත් පසුගිය දශක කීපය තුළ මෙරට මුද්‍රණ කර්මාන්තය හා තාක්ෂණයේ සිදුව ඇති සිග්‍ර දියුණුව හේතු කොට ගෙන මෙම නීතිය නිසි පරිදි ක්‍රියාත්මක කිරීම දුෂ්කර කාර්යයක් වී තිබේ. විශේෂයෙන් කුඩා පරිමාණයේ මුද්‍රණාල සංඛ්‍යාව රට පුරා සීඝ්‍රයෙන් ඉහළ ගොස් ඇත. මෙම මුද්‍රණකරුවන් බහුතරයකට නීතිමය තැන්පතු නීතිය පිළිබඳ නිසි අවබෝධයක් නොමැති බව පෙනේ. මෙම තත්ත්වය නිසා විශේෂයෙන් ප්‍රාදේශීය වශයෙන් පළ වන ප්‍රකාශන සැලකිය යුතු සංඛ්‍යාවක් නීතිමය තැන්පතු නීතිය හරහා ජාතික පුස්තකාලයට නොලැබෙන ප්‍රවණතාවක් තිබේ.

එමෙන්ම මුද්‍රණ තාක්ෂණයේ සිදුව ඇති දියුණුව නිසා පෙරදී මෙන් එකවර විශාල පිටපත් ප්‍රමාණයක් මුද්‍රණය කිරීම අවශ්‍ය නොවේ. එහෙයින් ඉහළ ප්‍රමාණාත්මක අලෙවියක් නොමැති ශාස්ත්‍රීය කෘති සීමිත පිටපත් සංඛ්‍යාවක් මුද්‍රණය කෙරේ. විශේෂයෙන්, විශ්වවිද්‍යාලවල අධ්‍යයන කාර්යමණ්ඩලවල පර්යේෂණ ප්‍රකාශයට පත් කිරීමේ දී මෙම තත්ත්වය දැක ගත හැකිය. මෙම ඇතැම් ප්‍රකාශන අලෙවිය සඳහා නිකුත් නොකෙරේ. මේ නිසා ඒවා හුදෙක් ආචාර්ය මණ්ඩලවල උසස් වීම සඳහා සහ විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යයන අංශ තුළ පමණක් සංසරණය වන කෘති බවට පත්ව ඇත.

විශාලතම ගැටලුව සම්බන්ධ වන්නේ දෙමළ භාෂාමය ප්‍රකාශන සමඟය. යුද්ධය නිම වීමෙන් පසු උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල දෙමළ භාෂා ප්‍රකාශන පළ වීම වර්ධනය වුවත් ඒවා නිසි පරිදි ලබා ගැනීමේ ක්‍රමවේදයක් නවමත් සැකසී නොමැත. එමෙන්ම ශ්‍රී ලංකාව හා සම්බන්ධ කෘති මෙන්ම ශ්‍රී ලාංකීය දෙමළ ලේඛකයන් විසින් රචනා කරන කෘති විශාල ප්‍රමාණයක් ඉන්දියාවේ මුද්‍රණය කරනු ලබයි. මේවා ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථනාමාවලියට ඇතුළත් වන්නේ ඉතාම අවම වශයෙනි.

ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය සහ ඉලෙක්ට්‍රොනික ප්‍රකාශන ලියාපදිංචි කිරීමේ පිළිගත් ක්‍රමවේදයක් රට තුළ තවමත් ස්ථාපිත වී නොමැති හෙයින් එය වෙනම සාකච්ඡා කළ යුතු ක්ෂේත්‍රයක් බවට පත්ව ඇත. වර්තමානයේ ඉලෙක්ට්‍රොනික ප්‍රකාශන විශාල වශයෙන් පළ කෙරේ. පුද්ගලයන් හා සංවිධාන මගින් සිංහල, දෙමළ සහ ඉංග්‍රීසි භාෂාවලින් පවත්වා ගෙන යනු ලබන ශාස්ත්‍රීය මට්ටමේ වෙබ් අඩවි ගණනාවක්ද තිබේ. මේවායෙහි ඇතැම් ප්‍රකාශන පළ කෙරේ. ඒවා මුද්‍රිත වශයෙන් පළ නොකරන ප්‍රකාශන වේ. මෙම ප්‍රකාශන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියට ඇතුළත් කිරීමේ විධිමත් වැඩපිළිවෙළක් තවමත් සැකසී නොමැත. විශේෂයෙන් මෙම ප්‍රවණතාව ඉදිරියේ දී පුළුල් විය හැකි බැවින් ඒ පිළිබඳ විශේෂ අවධානය යොමු කළ යුතුව ඇත.

දේශීය හා ජාත්‍යන්තර රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන විශාල ප්‍රමාණයක් මේ වන විට ශ්‍රී ලංකාව තුළ විවිධ ක්ෂේත්‍රයන්හි ක්‍රියාත්මක වන අතර ඔවුන් ද විවිධ විෂයයන්ට අදාළ ග්‍රන්ථ, වාර්තා යනාදිය පළ කරති. මෙම කෘති ද ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියෙන් ආවරණය වීම ප්‍රශස්ත මට්ටමක නොපවතී.

ශ්‍රී ලංකාව පිළිබඳ විදේශයන් හි පළ වන සහ විදේශයන්හි ජීවත් වන ශ්‍රී ලාංකික ලේඛකයන් විසින් රචිත කෘති හඳුනා ගැනීමේ සහ අත්පත් කර ගැනීමේ නිසි ක්‍රමවේදයක් නොමැති වීම එවන් ප්‍රකාශන අවම සංඛ්‍යාවක් ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථනාමාවලියට ඇතුළත් වීමට හේතු වී ඇති බව පෙනේ.

පසුගිය දශක කීපය තුළ මුද්‍රණ හා ප්‍රකාශන කර්මාන්තයේ සිදු ව ඇති තාක්ෂණික මෙන්ම ව්‍යාපාරික ක්‍රියාවලියේ පරිවර්තනයට සාපේක්ෂව ජාතික පුස්තකාලයේ ග්‍රන්ථ විඥාපන සේවා අංශයේ කාර්යමණ්ඩලයේ මෙන් ම එහි ක්‍රියාවලියේ ව්‍යුහාත්මක වෙනසක් සිදුව නොතිබීම මෙකී තත්ත්වයට මූලික වශයෙන් හේතු වී ඇත. එනම්, ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථනාමාවලියට අවශ්‍ය තොරතුරු ලබා ගැනීමේ විකල්ප වැඩපිළිවෙළක් සම්පාදනය වී නොතිබීමය. එමනිසා තවමත් මෙම තොරතුරු ලබා ගැනීමට නීතිමය තැන්පතු නීතිය මත මුළුමනින්ම පාහේ යැපීමට සිදුව ඇත. එය වර්තමානයට ගැලපෙන පරිදි සංශෝධනය කිරීම මෙයට ඇති ප්‍රධාන විසඳුම වුවත් එය බෙහෙවින් කල් ගත වන කාර්යයකි.

ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථනාමාවලි සම්පාදනයට අදාළ තවත් ගැටලුවක් වන්නේ නීතිමය තුන්පතු නීතිය යටතේ ලැබෙන ප්‍රකාශන පවා බෙහෙවින් ප්‍රමාද වී ජාතික පුස්තකාලයට ලැබීමය. මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන් ම හේතු වී ඇත්තේ මුද්‍රණකරුවන් ඔවුන් මුද්‍රණය කරනු ලබන ප්‍රකාශන මාස ගණනාවක් පසු වී ජාතික ලේඛනාගාරයට යැවීමය.

ආවරණය පුළුල් කිරීමට යෝජනා

1. මෙයට ස්ථිර විසඳුම වන්නේ නීතිමය තැන්පතු නීතිය යාවත්කාලීන කිරීම වුවත් එය කාලයක් ගතවන ක්‍රියාවලියක් හෙයින් ජාතික පුස්තකාලය පාලනයේ පවත්නා විකල්ප වැඩපිළිවෙලක් සැකසීම යෝග්‍යය.
2. ජාතික ග්‍රන්ථනාමාවලිය සම්පාදනය කිරීම ජාතික පුස්තකාලයේ කාර්යයක් වුව ද එහි වගකීම රටේ සමස්ත පුස්තකාල වෘත්තිකයන් සතු වේ. එහෙයින් ජාතික ග්‍රන්ථනාමාවලියට අදාළ තොරතුරු ලබා ගැනීමේ දී අනෙක් පුස්තකාල පද්ධතිවල සේවයේ නියුතු වෘත්තිකයන්ගේ සහාය ලබා ගැනීමේ වැඩපිළිවෙලක් සැකසිය හැකිය.
3. ජාතික පුස්තකාලය රටේ මුද්‍රණාල සමඟ සෘජු සබඳතාවක් ගොඩ නංවා ගැනීම. මෙය පියවර කිහිපයකින් දියත් කළ හැකිය.
  - i. රටේ මුද්‍රණාල පිළිබඳ පරිපූර්ණ නාමාවලියක් සැකසීම
  - ii. ඒ ඒ පළාත් පාලන බල ප්‍රදේශවල ඇති මහජන පුස්තකාලයට තම බල ප්‍රදේශයේ පවත්නා මුද්‍රණාල පිළිබඳ තොරතුරු එක් රැස් කිරීමේ වගකීම පැවරිය හැකිය.
  - iii. එම මුද්‍රණවලින් මුද්‍රණය කරන පොත් පිළිබඳ තොරතුරු මාසිකව ලබා ගන්නා ක්‍රමයක් සැකසීම
  - iv. මෙහි වගකීම අදාළ පළාත් පාලන බල ප්‍රදේශයේ ප්‍රධාන මහජන පුස්තකාලයේ පුස්තකාලයාධිපතින්ට හෝ සුදුසුකම් ලත් වෘත්තිකයෙකුට පැවරීම
  - v. මෙම වෘත්තිකයන් තම බල ප්‍රදේශයේ මුද්‍රණාලවලින් මුද්‍රණය කරනු ලබන ප්‍රකාශන පිළිබඳ තොරතුරු මාසිකව නිශ්චිත ආකෘතියකින් ජාතික පුස්තකාලයේ ග්‍රන්ථ විඥාපන සේවා අංශයට එවීම

- vi. මෙම කාර්යයේ නියැලෙන වෘත්තිකයන්ට ඔවුන් විසින් සපයන ලද තොරතුරු ප්‍රමාණයට සාපේක්ෂව ගෙවීමක් කිරීම
- vii. මෙහි යෝග්‍යතාව පරීක්ෂා කිරීම සඳහා පළමුව නියමු ව්‍යාපෘතියක් කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය තුළ ක්‍රියාත්මක කිරීම
- viii. මේ පිළිබඳව මුද්‍රණකරුවන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් දිස්ත්‍රික්ක මට්ටමින් පැවැත්වීම. එම වැඩසටහන් සඳහා අවශ්‍ය නම්, අදාළ මහජන පුස්තකාලයාධිපතීන් ද කැඳවිය හැකිය.

4. විශ්වවිද්‍යාල මට්ටමින් පළ කෙරෙන සීමිත පිටපත් ප්‍රකාශන පිළිබඳ තොරතුරු රැස් කිරීමේ වගකීම විශ්වවිද්‍යාල පුස්තකාලවල අධ්‍යයන කාර්යමණ්ඩල සාමාජිකයන් කීපදෙනෙකුට පැවරිය හැකිය. මේ අනුව සියලු අධ්‍යයනාංශවල අධ්‍යයන කාර්යමණ්ඩල සාමාජිකයන් පළ කරන මෙවන් ප්‍රකාශන පිළිබඳ විස්තර ජාතික ග්‍රන්ථනාමාවලියට ලබා ගත හැකි වනු ඇත.

5. ප්‍රාදේශීය වශයෙන් පළ වන ප්‍රකාශන පිළිබඳ තොරතුරු ලබා ගැනීමේ තවත් විකල්ප මූලාශ්‍රයක් ලෙස ප්‍රාදේශීය ලේඛක සහ ප්‍රකාශන සංවිධාන යොදා ගත හැකිය. උදා: වයඹ ලේඛක සංවිධානය, උතුරු පළාත් ලේඛක සංසදය, ගම්පහ දිස්ත්‍රික් ප්‍රකාශක සංගමය, විශේෂයෙන් කර්තෘ ප්‍රකාශන පිළිබඳ තොරතුරු ලබා ගැනීමේ දී මෙය ඵලදායී මූලාශ්‍රයක් වේ.

6. ශ්‍රී ලංකාව පිළිබඳ විදේශයන් හි පළ වන ප්‍රකාශන සහ ශ්‍රී ලංකාව පිළිබඳ විදේශයන් හි පළ කරන ප්‍රකාශන හා ශ්‍රී ලාංකිකයන් විසින් විදේශයන් හි පළ කරන ප්‍රකාශන පිළිබඳ තොරතුරු ලබා ගැනීම සඳහා ද විධිමත් ක්‍රමවේදයක් සකස් කළ යුතුව පවතී. වර්තමානයේ දී මෙම තොරතුරු ලබා ගනුයේ අන්තර්ජාල/මාර්ගගත පොත්හල් පරීක්ෂා කිරීමෙනි. මේ සඳහා ගත හැකි පියවරක් වන්නේ විදේශයන් හි ජීවත් වන ශ්‍රී ලාංකික ලේඛකයන්, විද්වතුන්, කලාකරුවන් යනාදීන් සමඟ සෘජු සබඳතාවක් ගොඩ නංවා ගැනීමය. දේශපාලන හා වෘත්තීය හේතු නිසා විශේෂයෙන් යුරෝපීය රටවලට සංක්‍රමණය වූ බොහෝ දෙනෙක් සිටිති. ඔවුන් බොහෝ විට ශ්‍රී ලංකාව පිළිබඳ රචනා කරන පොත්පත් පිළිබඳ විමසිලිමත්ව

සිටින්නන්ය. ඔවුන්ගේ විදේශීය නැපැල් ලිපින සොයා ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථනාමාවලියට මෙම තොරතුරුවල වැදගත්කම ඔවුන්ට දැනුම් දුනහොත් මෙම ප්‍රකාශන පිළිබඳ යම් තොරතුරු ප්‍රමාණයක් ලබා ගැනීමේ හැකියාව ඇත.

7. රටේ ක්‍රියාත්මක වන රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන හඳුනා ගෙන ඔවුන් විසින් පළ කරන ප්‍රකාශන පිළිබඳ තොරතුරු ලබා ගැනීමට වැඩිපිළිවෙලක් සකස් කිරීම. මේ සඳහා ද අනෙකුත් පුස්තකාල පද්ධතිවල සහාය ලබා ගත හැකිය. (උදා: විශේෂ පුස්තකාල, පිරිවෙන්, විද්‍යාපීඨ, මහජන)
8. දෙමළ භාෂාමය ප්‍රකාශන ආවරණය කිරීම ප්‍රධාන අභියෝගයකි. මේ සඳහා ගත හැකි එක් පියවරක් වන්නේ ශ්‍රී ලංකාව තුළ දෙමළ භාෂාවෙන් ග්‍රන්ථකරණයේ යෙදෙන ලේඛකයන් හා ශාස්ත්‍රඥයන් සමඟ ජාතික පුස්තකාලය සමීප සබඳතාවක් ගොඩ නංවා ගැනීමය. අනෙකුත් පළාත්වල මෙන් උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල ද ලේඛක සංවිධානය පැවතීමට පුළුවන. පළාත් සංස්කෘතික අමාත්‍යාංශය හරහා මොවුන් පිළිබඳ තොරතුරු රැස් කර ගත හැකිය. මේ සඳහා අනෙකුත් පුස්තකාල පද්ධතිවල සහාය ලබා ගත හැකිය. අනතුරුව මෙම ලේඛකයන් සඳහා පළාත් මට්ටමින් මෙම කාර්යයේ වැදගත්කම පිළිබඳ සම්මන්ත්‍රණ පැවැත්වීමට පුළුවන. ඔවුන් සමඟ අඛණ්ඩ සම්බන්ධතාවක් පවත්වා ගෙන යාමෙන් දැනට ජාතික ග්‍රන්ථනාමාවලියට නොලැබෙන තොරතුරු කිසියම් ප්‍රමාණයක් ආවරණය කර ගත හැකි වනු ඇත.
9. එමෙන්ම ශ්‍රී ලාංකීය දෙමළ ජාතික ලේඛකයන් සහ කලාකරුවන් රැසක් ඉන්දියාවේ ජීවත් වෙති. මොවුන් පිළිබඳ තොරතුරු එක් රැස් කිරීමේ වැඩිපිළිවෙලක් දියත් කළ හැකිය. තවද, දෙමළ ඩයස්පෝරාවට අයත් ලේඛකයන් රැසක් යුරෝපීය රටවල වෙසෙති. ඔවුන් ද ශ්‍රී ලාංකීකයන් වන අතර ශ්‍රී ලංකාව පිළිබඳ ග්‍රන්ථ පළ කරති. අන්තර්ජාලය ඔස්සේ හෝ ඔවුන් සමඟ සබඳතාවක් ගොඩ නංවා ගත හැකි නම් ජාතික ග්‍රන්ථනාමාවලියේ ආවරණය පුළුල් කර ගත හැකි වනු ඇත.

ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථනාමාවලියේ ආවරණයේ පවත්නා අඩුපාඩු මඟහරවා ගැනීමට නම් මෙය සමස්ත පුස්තකාල පද්ධතියේ වගකීමක්ය යන ආකල්පය පුස්තකාල වෘත්තිකයන් තුළ ඇති කිරීම අත්‍යවශ්‍යය. මන්ද, එය ජාතික ග්‍රන්ථනාමාවලි අංශයේ නිලධාරීන් සීමිත පිරිසකට පමණක් කළ හැකි කාර්යයක් නොවන බව පැහැදිලි හෙයිනි. මෙහිදී වඩාත් වැදගත් වන්නේ මෙම කාර්ය සාර්ථක කර ගැනීමට සමස්ත පුස්තකාල පද්ධතිය සපයන සහයෝගීතාවයි. පුස්තකාල වෘත්තිකයන්ගේ සාමූහිකය වන ශ්‍රී ලංකා පුස්තකාල සංගමයේ මැදිහත් වීම අත්‍යවශ්‍ය වන්නේ එහෙයිනි.

දුෂ්‍යන්ති ඩැනියෙල්
වන්දිමා වාදසිංහ
උදිත අලහකෝන්